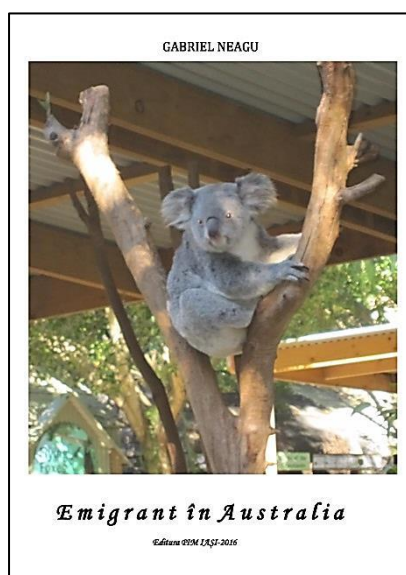

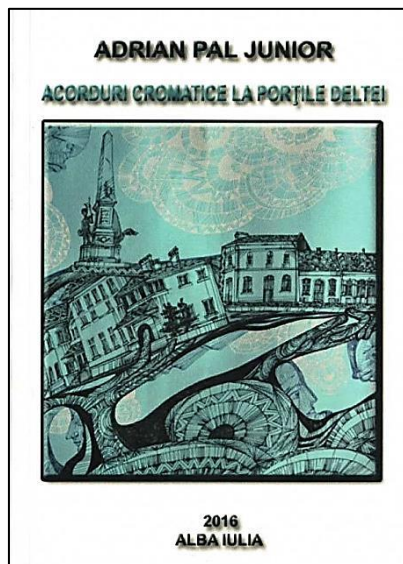
RETROSPECTIVA LITERARĂ TULGEANĂ 2016

NON-FICȚIUNE

Continuăm retrospectiva literară tulceană în anul 2016 cu aparițiile non-ficționale, adică studii monografice, antropologice, jurnalism, istorie, tehnică și artă. Nu vă fie teamă! Dacă secțiunea dedicată ficțiunii a numărat 15 apariții tulcene, care poate v-au extenuat lecturând recenziile ticluite pe aproape 10 pagini, și care erau de trei ori mai numeroase decât cele din anul precedent, la secțiunea non-ficțiune lucrurile stau tocmai pe dos. Dar să le enumerăm mai întâi și după aceea ne vom da cu părerea.

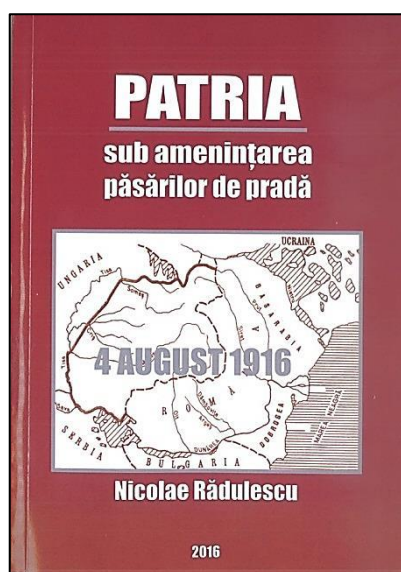

Un volum extrem de interesant, prin însăși istoria apariției sale, este „Emigrant în Australia”, un „jurnal” realizat de tulceanul-australian Gabriel Neagu. Autorul n-a avut nici cea mai mică ambiție de a scrie această carte, totul începând prin anul 2005, când tânărul Gabriel Neagu se hotărăște să părăsească România pentru a se stabili în îndepărtată Australia. Fire generoasă, din categoria din ce în ce mai rară de samariteni tulceni, acesta a deschis un blog (la timpul respectiv era o performanță în sine), unde a început să țină un jurnal zilnic al tuturor tribulațiilor prin care trecea, fizice, dar și sufletești, ca tânăr emigrant tulcean. Succesul a fost fulminant, sute de cititori (dacă nu chiar mii) citindu-i cu nesaț trăirile „migrante” (la propriu). Filele jurnalului lui Gabriel Neagu sunt mai mult decât un calendar al etapelor unui emigrant, sunt proză literară de cea mai bună calitate, cu toate că sunt scrise, așa cum am mai spus, fără nici o pretenție artistică, ci mai mult ca un fel de ghid pentru cititori cu dor de ducă. Între timp, Gabriel Neagu a devenit cetățean australian, a revenit la Tulcea pentru a face o nuntă ca-n povești cu o basarabeancă, pe care a adăugat-o poporului australian și când toate au devenit ca-n vis... au plecat în SUA. Toată povestea ar fi rămas în fragmente dispartate în lumea biților, dacă nu ar fi „intrat pe fir” distinsul scriitor tulcean Tănase Carașca, care a preluat „materialul” și după o muncă asiduă i-a dat forma unei cărți de mai mare frumusețe.

Ce poate fi mai tonic pentru un tată (este vorba despre distinsul profesor Adrian Pal) decât să participe la lansarea unui volum scris de fiul său, Adrian Pal Junior. În plus, să participe și la vernisajul unei expoziții de pictură a aceluiași autor. Din punctul meu de vedere, pare un fel de poveste cu domnitori, prinți regenți și alte fețe nobile de genul acesta, la care tulcenii participanți la lansarea cărții „Acorduri cromatice la porțile Deltei” și la deschiderea expoziției personale de grafică „Nașterea. Răstignirea. Învierea”, au avut ocazia să o trăiască pe viu. Deci, Juniorul Adrian Pal este autorul unui volum care cuprinde prezentarea principalilor artiști graficieni tulceni contemporani, în câte un mini-capitol dedicat

fiecăruia. Analizat și numai din acest punct de vedere, al unei prezentări succinte a artiștilor graficieni tulceni, cartea este o performanță, la care însă adăugăm și spiritul analitic al autorului, rotunjind astfel aprecierea la una extrem de agreabilă. Nu ne rămâne decât să urmărim cu atenție dublul drum pe care l-a început graficianul-scriitor (sau invers) Adrian Paul Junior.

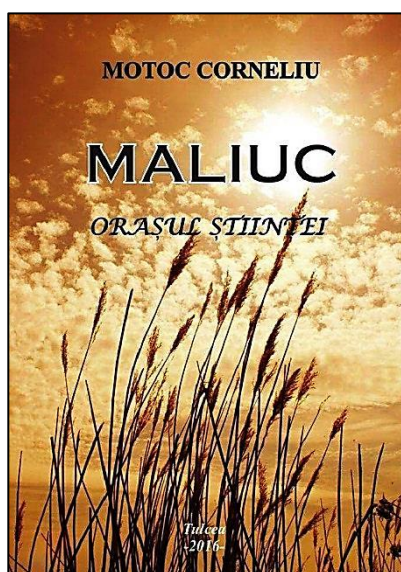
Distinsul profesor Nicolae Rădulescu, care dacă este să fim laudativi profesional, a fost mai mult decât o viață director de școli, le-a propus cititorilor tulceni, în anul 2016, un volum intitulat „Patria – Sub amenințarea păsărilor de pradă”. Este o carte de istorie națională, așa cum numai Nicolae Rădulescu știe să scrie, dedicată momentelor de tragism din Al Doilea Război Mondial, atunci când Ploieștiul și Bucureștiul trăiau clipe de moarte și distrugere, sub raidurile avioanelor dușmane. Autorul, istoric și profesor de istorie, nu este la prima realizare de acest gen, volum adăugându-se altor câtorva tomuri de istorie, cuprinzând de la pagini dedicate istoriei bizantine și otomane, ajungând până la cele de monografie dedicate orașului Isaccea („Isaccea, pagini de monografie”, vol. I și II, în colaborare cu Olimpiu Vladimirov).

Am ezitat până să introducem acest titlu în retrospectiva noastră, motivul este acela că, din punctul nostru de vedere, este vorba despre o carte-protocol. Cartea protocol este ceva asemănător cu o șapcă sau pix inscripționat cu datele unei firme sau persoane fizice. În principiu, cineva care este dispus să investească o sumă de bani (în cazul de față, Aquaserv Tulcea) numește un scriitor (tot în cazul de față un istoric local, Ligia Dima) și acesta

„execută” lucrarea, respectiv cartea „Compania de Apă Tulcea (1897 – 2016) – trecut, prezent și viitor”. Are loc o lansare, unde volumul este distribuit gratuit iar restul exemplarelor sunt păstrate de „investitor” pentru protocol, adică se distribuie cu diferite ocazii, unor diferite persoane. Și pentru ca povestea cărții despre apa tulceană să fie cu un final vesel, protocolul lansării a fost asigurat de o societate producătoare de vinuri. Nu știm dacă această formulă publicistică este una folositoare spațiului cultural al unei comunități. În fond, este un volum un plus despre istoria locală, adăugat. Că el ajunge la cititori, condiționat de sponsor, este deja o altă discuție. Pentru a încheia discuția, cartea este o prezentare a istoricului alimentării cu apă a orașului Tulcea, care se știe că dispune de un sistem de alimentare cu apă și canalizare, abia de la sfârșitul secolului al XX-lea.

Tânărul autor Corneliu Motoc revine în anul 2016 cu un volum intitulat „MALIUC ORAȘUL ȘTIINȚEI”, după ce în anul 2015 debutase, la dublu (dacă putem să ne exprim sportiv), alături de Gheorghe Manole, cu „Monografia satelor Partizani și Ilganii de sus”. Titlul ascunde în spatele său, la prima vedere, monografia localității deltaice Maliuc, încadrându-se perfect în acest sub gen non-ficțional, dar lucrurile stau puțin diferit pentru că istoria Malicului este una deosebită. Autorul afirmă că, într-un fel, povestea acestei localități este asemănătoare cu cea din Silicon Valley, unde în urmă cu mai bine de cinczeci de ani, în mijlocul Deltei Dunării, pe un grind, s-a hotărât construirea unui adevărat orașel al inginerilor și specialiștilor în creșterea și recoltarea stufului, considerat un adevărat „aur verde”. Din nefericire, proiectul aproape utopic de a construi un oraș al științei pe un grind al Deltei a eșuat împreună cu orânduirea politică care l-a propus, o altă utopie nereușită. O carte care nu trebuie să lipsească din biblioteca iubitorilor de Deltă și care ne sporește atenția pentru acest tânăr autor, mai mult decât pasionat de istoria Dunării și a Deltei.

Și atât. Pare incredibil, dar secțiunea „non-ficțiune” a retrospectivii literare tulcene 2016 cuprinde doar 5 cărți, în comparație, cu anul 2015, când aceasta număra 15 titluri. Diferența este atât de amețitoare, încât reușește să anuleze entuziasmul produs de cele 15 apariții ficționale (proză, poezie, epigramă) din 2016, care făceau un raport perfect 3 la 1 cu numărul de apariții de ficțiune, din anul 2015, care fuseseră de 5. După cum se poate lesne observa, tabloul editorial tulcean stă undeva sub semnul numerelor 15 și 5, situația schimbându-se dramatic în ultimii doi ani, în bine dar și în rău, reușind să bulverseze orice studiu de caz, prin răsturnările de situație.

Numărul total de cărți publicate de autorii tulceni, în anul 2016, a fost de 20, număr identic cu cel din 2015. Cea ce este demn de remarcat în retrospectivile celor doi ani este schimbarea radicală a „centrului de greutate” a interesului autorilor tulceni, care dacă în 2015 au excelat în domeniul non-ficțional, în 2016 s-au „mutat” efectiv în tabăra ficțională. Pur și simplu, 14 autori tulceni (unul dintre ei are două volume publicate) s-au întrecut între ei pentru a le propune puținilor cititori tulceni 6 volume de poezie, 5 romane, proză scurtă și epigrame, în timp ce doar cu an mai devreme, număram doar 1 volum de poezie și un roman.

Deci putem spune că anul editorial tulcean 2016 a fost sub zodia ficțiunii.

Dar și aici trebuie să separăm apele publicistice, pentru că există câteva nuanțe. Din lista autorilor care au publicat în anul 2015, se mai regăsesc în anul 2016, doar 2, deci putem spune că vorbim aproape despre o echipă diferită. În aceasta mai „joacă” doar Corneliu Motoc (consecvent în realizarea de monografii) și Nicolae C. Arion (care a schimbat macazul din autor de studii monografice în proză scurtă). Ceilalți autori din 2015 au dispărut de pe scena editorială tulceană, în frunte cu Aurel Ifrim, care reușise performanța de a publica chiar un număr de 3 volume, aceasta poate fi un semn că respectivii autori au simțit nevoia de un moment de respiro pentru un nou start în 2017 – un semn în acest sens fiind autorul Tănase Carașca, care la momentul scrierii acestor rânduri, anunță publicarea primului volum tulcean, din acest an – sau, că dezamăgirea slabului interes manifestat de cititorii tulceni, le-a frânt aripile creativității.

Mă pregăteam să închei acest articol cu un semnal de alarmă, faptul că după aproape o lună și jumătate de la începutul lui 2017, nu înregistram nici o apariție editorială tulceană, în comparație cu anul trecut, când fusesem martori la un demaraj în trombă, cu nu mai puțin de 4 apariții până la această dată. Așa cum spuneam puțin mai devreme, distinsul autor Tănase Carașca, tocmai a anunțat pe FB (trăiască FaceBook-ul!) publicarea unui volum de versuri. Oricum, debutul de an este amenințător și poate prevesti un an dezastruos în publicistica literară tulceană, dar ne păstrăm o notă de optimism prin faptul că tulcenii sunt complet imprevizibili și până la sfârșitul anului ne putem aștepta la un record de cărți publicate sau la un absentism, mai ceva ca la vot.

Vom citi și vom vedea.

Nicolae C. Arion